

УДК 793.31(477)

Цитування:

Підлипський А. І. Викладачі Теробовлянського культосвітнього училища – представники школи кафедри хореографії Київського державного інституту культури. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2020. № 3. С. 152-159.

Підлипський Андрій Ігорович,
викладач кафедри хореографічного мистецтва
Київського національного університету
культури і мистецтв
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8086-3532>
pidlip@ukr.net

Pidlypskyi A. (2020). Teachers of Terebovlya cultural and educational college are representatives of the school of Choreography Department of the Kiev State Institute of Culture. *National Academy of Culture and Arts Management Herald: Science journal*, 3, 152-159 [in Ukrainian].

ВИКЛАДАЧІ ТЕРЕБОВЛЯНСЬКОГО КУЛЬТОСВІТНЬОГО УЧИЛИЩА – ПРЕДСТАВНИКИ ШКОЛИ КАФЕДРИ ХОРЕОГРАФІЇ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІНСТИТУТУ КУЛЬТУРИ

Мета дослідження – виявити особливості впливу мистецько-педагогічної школи кафедри хореографії Київського державного інституту культури ім. О. Є. Корнійчука на викладачів хореографічних дисциплін Теробовлянського культосвітнього училища. **Методологія.** Застосовано методи аналізу та синтезу у процесі опрацювання літератури та відомостей щодо навчальної діяльності викладачів хореографічних дисциплін Теробовлянського культосвітнього училища у закладах середньої спеціальної освіти та Київському інституті культури. Використано хронологічний метод для достовірного відтворення подій в історичній ретроспективі. **Наукова новизна.** Вперше досліджено вплив мистецько-педагогічної школи кафедри хореографії Київського інституту культури на викладачів-хореографів Теробовлянського культосвітнього училища; введено до наукового обігу нові матеріали, що уточнюють та доповнюють наявні відомості про діяльність викладачів хореографічних дисциплін Теробовлянського культосвітнього училища. **Висновки.** Відомі викладачі хореографічних дисциплін Г. Гордій, А. та О. Поліщук, І. Николишин, В. Панюс, П. Коваль, І. Краківська, випускники КДІК, керувались та керуються у своїй мистецько-педагогічній творчості в Теробовлянському культосвітньому училищі принципами школи кафедри хореографії названого інституту. Навчаючись у корифеїв української хореографії (з класичного танцю – Г. Березова, Л. Цветкова, Т. Лазарчук, Т. Чурпіта; з народно-сценічного – В. Володько, Є. Зайцев, В. Камін, А. Рехвіашвілі; з українського – Ф. Баклан, М. Мотков, О. Колосок, С. Зубатов, В. Вірська; з мистецтва балетмейстера – К. Василенко, М. Трегубов, О. Колосок, Л. Єрмоліна, Г. Воронов, В. Вітковський, В. Шевченко; з історії хореографії – В. Пасютинська, Г. Боримська, Ю. Станішевський та ін.), вони набули високопрофесійних теоретичних та практичних компетентностей, що дало змогу, транслюючи та модифікуючи принципи педагогів КДІК, сформуувати власну мистецько-педагогічну школу.

Ключові слова: мистецько-педагогічна школа, хореографія, викладачі, Теробовлянське культурно-освітнє училище, Київський державний інститут культури ім. О.Є. Корнійчука.

Підлипський Андрій Ігорович, преподаватель кафедры хореографического искусства Киевского национального университета культуры и искусств

Преподаватели Теробовлянского культпросвет училища - представители школы кафедры хореографии Киевского государственного института культуры

Цель исследования – выявить особенности влияния художественно-педагогической школы кафедры хореографии Киевского государственного института культуры им. А. Е. Корнейчука (КГИК) на преподавателей хореографических дисциплин Теробовлянского культурно-просветительного училища. **Методология.** Применены методы анализа и синтеза в процессе обработки литературы и сведений про учебную деятельность преподавателей хореографических дисциплин Теробовлянского культурно-просветительного училища в учреждениях среднего специального образования и КГИК. Использовано хронологический метод для достоверного воспроизведения событий в исторической ретроспективе. **Научная новизна.** Впервые исследовано влияние художественно-педагогической школы кафедры хореографии КГИК на преподавателей-хореографов Теробовлянского культурно-просветительного училища; введено в научный оборот новые

материалы, уточняющие и дополняющие имеющиеся сведения о деятельности преподавателей хореографических дисциплин названного училища. **Выводы.** Известные преподаватели хореографических дисциплин Г. Гордый, А. и А. Полишук, И. Никольшин, В. Панюс, П. Коваль, И. Краковская, выпускники КГИК, руководствовались и руководствуются в своем художественно-педагогическом творчестве в Теребовлянском культурно-просветительном училище принципами школы кафедры хореографии названного института. Участь у корифеев украинской хореографии (по классическому танцу – Г. Березова, Л. Цветкова, Т. Лазарчук, Т. Чурпита; по народно-сценическому – В. Володько, Е. Зайцев, В. Камин, А. Рехвиашвили, по украинскому – Ф. Баклан, М. Мотков, А. Колосок, С. Зубатов, В. Вирская, по искусству балетмейстера – К. Василенко, Н. Трегубов, А. Колосок, Л. Ермолина, Г. Воронов, В. Витковский, В. Шевченко, по истории хореографии – В. Пасютинская, Г. Боримская, Ю. Станишевский и др.), они получили высокопрофессиональные теоретические и практические компетенции, что позволило, транслируя и модифицируя принципы педагогов КГИК, сформировать собственную художественно-педагогическую школу.

Ключевые слова: художественно-педагогическая школа, хореография, преподаватели, Теребовлянское культурно-просветительное училище, Киевский государственный институт культуры им. А.Е. Корнейчука.

Pidlypskyi Andrii, a teacher of the Department of Choreographic Art of the Kyiv National University of Culture and Arts

Teachers of Terebovlya cultural and educational college are representatives of the school of Choreography Department of the Kiev State Institute of Culture

The purpose of the research is to identify the features of the influence of the art-pedagogical school of the Department of Choreography of the Kiev State Institute of Culture named after A. E. Korneichuk (KDIK) for teachers of choreographic disciplines of the Terebovlya cultural and educational college. **Methodology.** Methods of analysis and synthesis were applied in the process of processing literature and information about the educational activities of teachers of choreographic disciplines of the Terebovlya cultural and educational college in institutions of secondary specialized education and KDIK. A chronological method was used to reliably reproduce events in a historical retrospective. **Scientific novelty.** For the first time, the influence of the art-pedagogical school of the department of choreography of the KDIK on the teachers-choreographers of the Terebovlya cultural and educational college was investigated; new materials were introduced into the scientific circulation, clarifying and supplementing the available information about the activities of teachers of choreographic disciplines of the named school. **Conclusions.** Famous teachers of choreographic disciplines Н. Gordii, А. and О. Polishchuk, I. Nykolyshyn, V. Panius, P. Koval, I. Krakivska, graduates of KDIK, were guided and are guided in their artistic and pedagogical creativity at the Terebovlya cultural and educational college by the principles school of the department of choreography of the named institute. Studying with the leading figures of Ukrainian choreography (in classical dance – Н. Berезova, L. Tsvietkova, T. Lazarchuk, T. Churpita; in folk-stage dance – V. Volodko, Ye. Zaitsev, V. Kamin, A. Rekhviashvili; in Ukrainian dance – F. Baklan, M. Motkov, O. Kolosok, S. Zubatov, V. Virska; ballet master's art – K. Vasylenko, M. Trehubov, O. Kolosok, L. Yermolina, H. Voronov, V. Vitkovskiy, V. Shevchenko; in the history of choreography – V. Pasiutynska, H. Borymska, Yu. Stanishevsky, etc.), they received highly professional theoretical and practical competencies, which made it possible, translating and modifying the principles of the KDIK teachers, to form their own art-pedagogical school.

Key words: art and pedagogical school, choreography, teachers, Terebovlya cultural and educational school, Kyiv State Institute of Culture named after O.Ею Korniychuk.

Актуальність теми дослідження. Дослідження персоналій фахівців, що прислужилися розбудові українського хореографічного мистецтва Тернопільщини та ширше – культури України, працюючи в Теребовлянському культурно-освітньому училищі (тепер – коледжі культури і мистецтв), чие професійне зростання відбулося завдяки навчанню в Київському державному інституті культури ім. О. Є. Корнійчука (тепер – Київський національний університет культури і мистецтв) є важливим задля розуміння регіональних особливостей розвитку хореографічної культури.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема взаємовпливу культосвітніх училищ і інститутів частково висвітлена у монографії С. Волкова [2], становлення хореографічної

освіти в Україні в другій половині ХХ ст. – у статті Л. Андрощук [1] та ін. Мистецько-педагогічній школі кафедри хореографії Київського державного інституту культури ім. О. Є. Корнійчука (далі – КДІК) присвячено праці І. Гутник [4] та Л. Цветкової [31]. Окремих аспектів формування хореографічної майстерності викладачів Теребовлянського культосвітнього училища торкаються В. Панюс [32] та А. Підлипський [21]. Однак комплексного дослідження, спеціально присвяченого випускникам кафедри хореографії КДІК, що були в різні роки викладачами хореографічного відділу Теребовлянського культурно-освітнього училища, створено не було.

Мета дослідження – виявити особливості впливу мистецько-педагогічної школи кафедри

хореографії КДК на викладачів хореографічних дисциплін Терехівлянського культосвітнього училища.

Виклад основного матеріалу. У 60-і рр. ХХ ст в СРСР, частиною якого була Українська РСР, розвивається та видозмінюється мережа культурно-освітніх навчальних закладів. «Поступовий розвиток створених у 30-х роках шкіл політосвіти – перших культурно-освітніх навчальних закладів привів до створення мережі бібліотечних технікумів (школи), пізніше – технікумів з підготовки культосвітніх працівників і завершився в 1961 р. створенням мережі культосвітніх навчальних закладів, у яких розпочали підготовку клубних працівників, організаторів культурно-дозвілєвої роботи, керівників самодіяльних хорових колективів, духових та народних оркестрів, хореографічних колективів, режисерів клубних заходів», – констатує С. Волков [2, 128]. Культосвітні училища, що функціонували в кожній області України, перетворилися на центри народної художньої творчості, що забезпечили підготовку митців та педагогів, дехто з яких ставали студентами інститутів культури. Випускники хореографічних відділень культосвітніх училищ від 1970 року отримали можливість підвищувати рівень кваліфікації в КДК, адже цього року тут вперше в Україні було відкрито кафедру хореографії (на факультеті культурно-освітньої роботи).

До першого набору студентів-хореографів потрапили майбутні викладачі хореографічного відділення Терехівлянського культурно-освітнього училища Анатолій Михайлович Поліщук (1948–1998) та Олександра Федорівна Поліщук (до заміжжя 1972 року – Дрозд) (1950–1994). До вступу в інститут Олександра Федорівна у 1967–1970 рр. навчалася у Львівському культосвітньому училищі, яке закінчила за спеціальністю «клубна справа», їй було присвоєно кваліфікацію «клубний працівник, керівник самодіяльного танцювального колективу» [12]. «За час навчання проявила себе здібною, старанною ученицею. Сумлінно відносилася до навчання. Виконувала обов'язки профорга групи. Приймала активну участь в концертах училища. Уважна і чуйна як товариш. Серед викладачів і учнів користувалася авторитетом. Уважна і ввічлива до старших. Проявила себе добрим організатором і спеціалістом», – зазначено в характеристиці-рекомендації на О. Дрозд, що була видана 8 липня 1970 року у Львівському культосвітньому училищі для

пред'явлення у Київському інституті культури [29]. Такі характеристики від партійних, профспілкових, комсомольських організацій були звичними для того часу. З зауваженням С. Волкова, за таких обставин «про повну демократизацію вступу до вищих навчальних закладів ще не йдеться» [2, 118].

Фундаторами кафедри хореографії в КДК були Кім Юхимович Василенко – знаний в Україні керівник аматорських колективів народного танцю, автор ряду фундаментальних праць з українського танцю; Андрій Іванович Гуменюк – фольклорист, доктор мистецтвознавства, автор численних наукових праць; Галина Олексіївна Березова – заслужена артистка України, балетмейстер-постановник, упродовж тривалого часу – художній керівник Київського державного хореографічного училища [26]. В одній групі з Анатолієм та Олександром Поліщуками навчалася Лариса Цветкова, в майбутньому – видатний педагог класичного танцю, завідувач кафедри народної хореографії (1995–1998) та декан хореографічного факультету (1998–2018) Київського національного університету культури і мистецтв. «Завдяки зусиллям засновників був сформований високопрофесійний педагогічний склад. К. Василенко, завідувач кафедри, викладав “Мистецтво балетмейстера” – дисципліну, яка потребує широкої ерудиції в різноманітних галузях мистецтва, творчої фантазії. Г. Березова – учениця легендарної А. Ваганової – опікувалася методикою класичного танцю. Народно-сценічний танець ми опанували під керівництвом блискучої характерної танцюристки, солістки Державного академічного театру опери та балету (ДАТОБ) ім. Т. Шевченка – Ванди Федорівни Володько. Курси “Історико-побутовий танець” та “Історія хореографічного мистецтва” були доручені кандидату мистецтвознавства – Валерії Матвіївні Пасютинській, автору посібника “Волшебный мир танца” (Москва, 1985) та ін. Перші кроки у формуванні українського танцю як навчальної дисципліни здійснював артист балету ДАТОБ ім. Т. Шевченка – Федір Михайлович Баклан», – згадує Л. Цветкова [31, 14]. Також на цьому курсі залучили до педагогічної діяльності високопрофесійних митців та викладачів: Володимира Олексійовича Каміна (народно-сценічний танець), Миколу Івановича Трегубова (мистецтво балетмейстера), Михайла Петровича Моткова (український танець) [14].

1974 року А. та О. Поліщуки закінчили інститут за спеціальністю «культурно-освітня робота», їм була присвоєна кваліфікація «клубний працівник вищої кваліфікації, керівник самодіяльного хореографічного колективу» [6].

Потужний мистецький імпульс, отриманий майбутніми педагогами Теробовлянського культосвітнього училища в КДК, дав можливість досягти найвищих щаблів мистецької та педагогічної майстерності на Тернопільщині та у подальшому творчому житті за межами України. Анатолій викладав в училищі у 1975–1981 рр., Олександра у 1975–1982 рр., вони відновили роботу ансамблю в училищі, організували в Тернополі ансамбль народного танцю «Червона калина» [32, 8–9].

Серед відомих викладачів училища – Петро Миколайович Коваль (нар. 1957 р.). 1973 року він вступив до Хустського культурно-освітнього училища, по закінченні якого 1976 року йому було присвоєно кваліфікацію «клубний працівник, керівник самодіяльного танцювального колективу» [13]. У серпні-листопаді 1976 року П. Коваль працював керівником танцювального колективу при районному будинку культури селища Воловець. Від листопада 1976 р. по листопад 1978 р. проходив службу в армії [23]. 1 березня 1979 року призначений керівником танцювального гуртка заводського колективу профспілки Коломийського ордену Знак Пошани заводу Сільмаш м. Коломиї [3]. У «Характеристиці» зазначено, що за час роботи П. Коваль показав себе з позитивної сторони, користується авторитетом в колективі, поставлені ним танці приймаються з успіхом у глядача, вимогливий до себе та учасників колективу, дисциплінований» [27]. Слід зазначити, що у 70-80-і рр. ХХ ст. в СРСР при зарахуванні на навчання у заклади вищої культурно-мистецької освіти перевага надавалася особам зі стажем практичної роботи.

1979 року П. Коваль вступив до КДК (факультет культурно-освітньої роботи, спеціальність хореографічна). Йому поталанило навчатися у корифеїв української хореографії Кіма Василенка (мистецтво балетмейстера), Євгена Зайцева (народний танець), Олександра Колоска (український танець), Лариси Цветкової (класичний танець), Олени Касьянової (бальний танець), Генрієти Боримської (історія хореографічного мистецтва) [15].

1983 року П. Коваль закінчив інститут за спеціальністю «культурно-освітня робота» та отримав кваліфікацію «культурно-освітній працівник, керівник самодіяльного хореографічного колективу» [8]. У Теробовлянському культосвітньому училищі працював викладачем хореографічних дисциплін у 1984–1989 рр. [32, 10]. Сьогодні Петро Коваль доктор педагогічних наук, професор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Ігор Олексійович Николишин (1962–2017) після закінчення навчання на хореографічному відділенні Теробовлянського культосвітнього училища (1977–1980), де його викладачами були Г. Александрович, Г. Гордій, О. та А. Поліщуки, 1980 року вступив до КДК, де опановував хореографічне мистецтво під орудою Миколи Трегубова (мистецтво балетмейстера), Тетяни Лазарчук (класичний та дуетно-сценічний танець), Володимира Каміна, Сергія Зубатова (народно-сценічний танець), Олександра Колоска (український танець), Генрієти Боримської (історія хореографічного мистецтва), Олени Касьянової (бальний танець), Оксани Шевченко (історико-побутовий танець) [16]. Упродовж 1986–2017 рр. працював в Теробовлянському училищі, де створив ансамбль танцю «Любисток», що набув визнання в Україні та за її межами. У 2011–2013 рр. був художнім керівником ансамблю танцю «Надзбручанка» Тернопільської обласної філармонії (детальний аналіз творчості І. Николишина нами проведено у працях [20], [21]).

Василь Миронович Панюс (нар. 1964 р.) вступив 1979 року до Теробовлянського училища, яке закінчив 1982 року з дипломом з відзнакою за спеціальністю «культурно-просвітницька робота», йому присвоєно кваліфікацію «клубний працівник, керівник самодіяльного хореографічного колективу» [9]. «За період навчання в Теробовлянському культурно-освітньому училищі Панюс Василь Миронович зарекомендував себе з позитивної сторони. Користується авторитетом серед товаришів, неодноразово обирався в склад активу групи, добросовісно відносився до комсомольських доручень, приймав активну участь в громадському житті училища. На державних екзаменах показав відмінні знання, показав себе як знаючий молодий спеціаліст, майбутній організатор культурно-освітньої роботи», – зазначено у характеристиці-

рекомендації на випускника для вступу в КДК [30].

В. Панюс вступив до КДК 1982 року. З 1983 по 1985 рр. проходив строкову службу в армії, після чого відновився у складі студенті. В. Панюсу поталанило навчатися у Миколи Трегубова, Олександра Колоска, Лариси Єрмоліної (мистецтво балетмейстера), Тетяни Лазарчук (класичний танець), Володимира Каміна, Сергія Швеця (народно-сценічний танець), Валерії Вірської (український танець), Олени Касьянкової (сучасний бальний танець), Генрієти Боримської (історія хореографічного мистецтва), Галини Зарицької (історико-побутовий танець) та ін. [17]. У «Характеристичі студента ІV курсу групи КХ-54... Панюса Василя Мироновича» окрім традиційних формулювань, що за час навчання він проявив себе «дисциплінованим, працелюбним студентом», «уважний до товаришів, користується авторитетом», «політично грамотний, морально стійкий, постійно працює над підвищенням свого навчального культурного та професійного рівня», зазначено, що В. Панюс «брав участь у суспільному житті інституту, зробив великий внесок в концертно-шефську діяльність... неодноразово брав участь у концертах для працівників Чорнобильської АЕС» [28].

В. Панюс закінчив КДК 1988 року за спеціальністю «культурно-освітня робота», йому присвоєно кваліфікацію «культурно-освітній працівник, керівник самодіяльного хореографічного колективу» [7]. З 1988 року працює викладачем хореографічних дисциплін в Тербовлянському училищі, транслюючи принципи, закладені майстрами хореографічного мистецтва КДК, постійно професійно зростаючи.

Галина Володимирівна Гордій (1948–2011) (до заміжжя 1967 р. – Боднар) народилася у місті Стрий Львівської області, у 1963–1967 рр. навчалася у Львівському культурно-освітньому училищі, після закінчення якого отримала кваліфікацію «клубний працівник, керівник самодіяльного танцювального колективу» [5]. З 15 вересня 1968 року по 23 серпня 1970 р. працювала балетмейстером Будинку піонерів у місті Чортків. А з 1 вересня 1970 р. – викладач хореографії Тербовлянського культурно-освітнього училища [24].

Маючи стаж викладацької діяльності 24 роки, з яких 22 – у Тербовлянському училищі, Галина Гордій свідомо, з метою підвищення фахового рівня, 1992 року вступила до КДК на факультет народної художньої творчості

(спеціальність «народне хореографічне мистецтво»). У КДК викладачами Г. Гордій були провідні фахівці хореографічного мистецтва України, серед яких Валерія Вірська (український танець), Аніко Рехвіашвілі (народно-сценічний танець), Тетяна Чурпіта, Лариса Цветкова (класичний танець), Григорій Воронов, В'ячеслав Вітковський, В. Шевченко (мистецтво балетмейстера), Галина Зарицька (історико-побутовий танець), Олена Касьянова, Олег Касьянов (бальний танець), Юрій Станішевський (історія українського балету, історія зарубіжного балету), Віктор Литвиненко (зразки народної хореографії) та ін. [18]. Галина Володимирівна Гордій за основними фаховими дисциплінами упродовж всього терміну навчання отримувала переважно відмінні оцінки [22].

Г. Гордій закінчила КДК за спеціальністю «народна художня творчість», отримала диплом з відзнакою, 21 травня 1997 року рішенням Державної екзаменаційної комісії їй присвоєно кваліфікацію спеціаліста («балетмейстер-педагог ансамблю народного танцю, викладач фахових дисциплін») [11].

Ірина Валентинівна Краківська (нар. 1966 р.) (до заміжжя 1987 р. – Чернова) 1985 року закінчила Дніпропетровське державне театральне училище. До початку роботи в Тербовлянському училищі вже мала певний виконавський та викладацький досвід. І. Краківська з серпня 1985 р. по вересень 1987 р. – артистка балету ансамблю танцю «Надзбручанка» Тернопільської обласної філармонії. З вересня 1987 р. по серпень 1991 р. – балетмейстер народних танців ПК «Текстильник» Тернопільського бавовняного комбінату [25]. З вересня 1991 р. і до сьогодні – викладач хореографічних дисциплін Тербовлянського училища культури (коледжу культури і мистецтв).

У КДК І. Краківська навчалася з 1992 по 1997 рр. в одній академічній групі з Г. Гордій на заочному відділенні, по закінченні отримала диплом спеціаліста та кваліфікацію «балетмейстер-педагог ансамблю народного танцю, викладач фахових дисциплін» [10].

Попри те, що упродовж понад двадцяти років випускникам кафедри хореографії КДК присвоювали кваліфікацію «клубний» або «культурно-освітній працівник, керівник самодіяльного хореографічного колективу», високий рівень їх фахових компетентностей дозволяв викладати у середньо-спеціальних закладах – культосвітніх училищах. Педагоги Тербовлянського училища культури, що закінчували КДК у 1997 році, вже отримували

педагогічну кваліфікацію «викладач фахових дисциплін».

В КДІК була сформована мистецько-педагогічна школа кафедри хореографії як «творче об'єднання декількох поколінь митців, характерними ознаками якого є наявність митця-лідера – засновника творчого напрямку (програми), його учнів-послідовників, прибічників сталих традицій, сформованих у творчому колективі, згуртованість навколо успішного розв'язання соціально і професійно значущої творчої проблеми, ефективність функціонування школи, свідченням чому є якість та кількість мистецьких проєктів та навчально-тренувальної діяльності, підготовлених митців, прилюдних виступів тощо» [19, 145–146]. Випускники кафедри хореографії, що працювали чи працюють в Теробовлянському училищі (коледжі) поширюють принципи мистецько-педагогічної школи кафедри хореографії КДІК (бережливе ставлення до фольклору; тяжіння до академічної виконавської манери в народно-сценічному танці; позиціонування класичного танцю як універсальної системи виховання в хореографічному мистецтві; поєднання традицій та новацій в професійній виконавській, балетмейстерській, педагогічній діяльності та ін.), зберігають та примножують її традиції, сформувавши, в свою чергу, власну мистецько-педагогічну школу.

Наукова новизна. Вперше досліджено вплив мистецько-педагогічної школи кафедри хореографії Київського інституту культури на викладачів-хореографів Теробовлянського культосвітнього училища; введено до наукового обігу нові матеріали, що уточнюють та доповнюють наявні відомості про діяльність викладачів хореографічних дисциплін Теробовлянського культосвітнього училища.

Висновки. Відомі викладачі хореографічних дисциплін Г. Гордій, А. та О. Поліщук, І. Николишин, В. Панюс, П. Коваль, І. Краківська, випускники КДІК, керувались та керуються у своїй мистецько-педагогічній творчості в Теробовлянському культосвітньому училищі принципами школи кафедри хореографії названого інституту. Навчаючись у корифеїв української хореографії (з класичного танцю – Г. Березова, Л. Цветкова, Т. Лазарчук, Т. Чурпіта; з народно-сценічного – В. Володько, Є. Зайцев, В. Камін, А. Рехвіашвілі; з українського – Ф. Баклан, М. Мотков, О. Колосок, С. Зубатов, В. Вірська; з мистецтва балетмейстера – К. Василенко, М. Трегубов, О. Колосок, Л. Єрмолина, Г. Воронов, В. Вітківський,

В. Шевченко; з історії хореографії – В. Пасютинська, Г. Боримська, Ю. Станішевський), вони набули потужних професійних теоретичних та практичних компетентностей, що дало змогу, на основі принципів педагогів КДІК, сформувати власну мистецько-педагогічну школу.

Представлена наукова розвідка не претендує на вичерпність. Перспективними вважаємо виявлення особливостей розвитку мистецьких принципів, закладених педагогами Київського державного інституту культури (національного університету культури і мистецтв) у творчості викладачів Теробовлянського культурно-освітнього училища (коледжу культури і мистецтв); з'ясування основних рис мистецько-педагогічної хореографічної школи Теробовлянського коледжу; виявлення випускників відділення хореографії училища (коледжу), що продовжили навчання на факультеті хореографічного мистецтва названого інституту (університету) та дослідження їх подальшої професійної діяльності та ін.

Література

1. Андрощук Л. Еволюція хореографічного мистецтва як явища культури в контексті аналізу передумов відкриття хореографічно-педагогічних спеціальностей в вищих педагогічних навчальних закладах України. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2015. Вип. 12(2). С. 272–280.
2. Волков С. Інституалізовані соціокультурні системи: регіональна специфіка та динаміка. Київ : Інститут культурології НАМ України, 2010. 248 с.
3. Выписка из трудовой книжки Ковалю Петра Миколайовича. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Ковалю Петра Миколайовича, арк. 11.
4. Гутник І. Кафедра народної хореографії Київського національного університету культури і мистецтв в контексті становлення та розвитку вищої хореографічної освіти в Україні. Вісник НАКККіМ. 2019. № 3. С. 251–257.
5. Диплом №554838. Копія. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Гордій Галини Володимирівни, арк. 5.
6. Диплом Ан №085278. Копія. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Поліщука Анатолія Михайловича, арк. 3.
7. Диплом НВ №819379. Копія. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Панюса Василя Мироновича, арк. 2.
8. Диплом НВ-1 №168155. Копія. Архів Київського національного університету культури і

мистецтв, м. Київ. Справа Коваля Петра Миколайовича, арк. 13.

9. Диплом с отличием ДТ №811481. Копія. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Панюса Василя Мироновича, арк. 4.

10. Диплом спеціаліста ЛД ВЕ №013276. Копія. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Краківської Ірини Валентинівни, арк. 1.

11. Диплом спеціаліста ЛЕ №001294. Копія. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Гордій Галини Володимирівни, арк. 1.

12. Диплом Ц №239041. Копія. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Поліщук Олександри Федорівни, арк. 4.

13. Диплом ЭЛ №243719. Копія. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Коваля Петра Миколайовича, арк. 12.

14. Залікова книжка №70540. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Поліщука Анатолія Миайловича.

15. Залікова книжка №794574. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Коваля Петра Миколайовича.

16. Залікова книжка №805001. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Николишина Ігоря Олександровича.

17. Залікова книжка №82758. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Панюса Василя Мироновича.

18. Залікова книжка №926135. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Гордій Галини Володимирівни.

19. Підлипська А. Регіональні школи бального танцю в Україні. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. 2013. Вип. 30. С. 344–349.

20. Підлипський А. Внесок Ігоря Николишина у розвиток народно-сценічної хореографії України. Мистецтвознавчі записки. 2018. № 33. С. 352–359.

21. Підлипський А. Тереховлянський коледж культури і мистецтв – осередок народно-сценічної хореографії Тернопільщини. Вісник НАКККіМ. 2020. № 2. С. 162–167.

22. Підсумкова відомість про виконання навчального плану... Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Гордій Галини Володимирівни, арк. 4.

23. Справка. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Коваля Петра Миколайовича, арк. 3.

24. Трудова книжка Гордій Галини Володимирівни. Копія. Архів Київського національного університету культури і мистецтв,

м. Київ. Справа Гордій Галини Володимирівни, арк. 13.

25. Трудова книжка Краківської Ірини Валентинівни. Копія. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Краківської Ірини Валентинівни, арк. 14.

26. Факультет хореографічного мистецтва. Народна хореографія. Про спеціалізацію. URL : <http://dance.knukim.edu.ua/pro-specializaciyu/> (дата звернення: 25.07.2020).

27. Характеристика на керівника танцевального колектива. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Коваля Петра Миколайовича, арк. 2.

28. Характеристика студента ІV курсу... Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Панюса Василя Мироновича, арк. 6.

29. Характеристика-рекомендація на випускницю... Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Поліщук Олександри Федорівни, арк. 2.

30. Характеристика-рекомендація. Архів Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ. Справа Панюса Василя Мироновича, арк. 7.

31. Цветкова Л. «Вдячність крізь десятиліття» (педагоги-фундатори кафедри хореографії Київського державного інституту культури). Традиції та новації в хореографічній культурі (до 50-річчя кафедри хореографії Київського національного університету культури і мистецтв) : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 25 квітня 2020 р. Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2020. С. 12–17.

32. Чарівний світ танцю : 50 років відділу народної хореографії. Укл. В. М. Панюс. Тереховля, 2018. 32 с.

References

1. Androshchuk, L. (2015). The evolution of choreographic art as a cultural phenomenon in the context of the analysis of the preconditions for the opening of choreographic and pedagogical specialties in higher pedagogical educational institutions of Ukraine. *Problems of Modern Teacher Training*, 12(2), 272–280 [in Ukrainian].

2. Volkov, S. (2010). Institutionalized socio-cultural systems: regional specifics and dynamics. Kyiv: Institute of Cultural Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine [in Ukrainian].

3. Extract from Work book of Koval Petro Mykolaiovych. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The case of Koval Petro Mykolaiovych, 11 [in Russian].

4. Gutnyk, I. (2019). Department of Folk Choreography of Kyiv National University of Culture and Arts in the context of formation and development of higher choreographic education in Ukraine. *National*

Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald, 3, 251–257 [in Ukrainian].

5. Diploma №554838. Copy. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Gordii Halyna Volodymyrivna, 5 [in Ukrainian].

6. Diploma АН №085278. Copy. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Polishchuk Anatolii Mykhailovych, арк. 3 [in Ukrainian].

7. Diploma HB №819379. Copy. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Panius Vasyl Myronovych, 2 [in Russian].

8. Diploma HB-1 №168155. Copy. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Koval Petro Mykolaiovych, 13 [in Ukrainian].

9. Diploma With Honours ДТ №811481. Copy. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Panius Vasyl Myronovych, 4 [in Russian].

10. Specialist Diploma ЛД BE №013276. Copy. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Krakivska Iryna Valentynivna, 1 [in Ukrainian].

11. Specialist Diploma ЛЕ №001294. Copy. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Gordii Halyna Volodymyrivna, 1 [in Ukrainian].

12. Diploma ІІ №239041. Copy. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Polishchuk Oleksandra Fedorivna, 4 [in Ukrainian].

13. Diploma ЭЛ №243719. Copy. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Koval Petro Mykolaiovych, 12 [in Russian].

14. Student's Record-book №70540. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Polishchuk Anatolii Mykhailovych [in Ukrainian].

15. Student's Record-book №794574. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Koval Petro Mykolaiovych [in Ukrainian].

16. Student's Record-book №805001. Архив Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Nykolyshyn Ihor Oleksiiovych [in Ukrainian].

17. Student's Record-book №82758. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Panius Vasyl Myronovych [in Ukrainian].

18. Student's Record-book №926135. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Gordii Halyna Volodymyrivna [in Ukrainian].

19. Pidlypska, A. (2013). Regional ballroom dance schools in Ukraine. Current issues of history, theory and practice of art culture, 30, 344–349 [in Ukrainian].

20. Pidlypskyi, A. (2018). Igor Nikolysyn's contribution to the development of folk stage choreography of Ukraine. Notes on Art Criticism, 33, 352–359 [in Ukrainian].

21. Pidlypskyi, A. (2020). Terebovlian College of Culture and Arts – Center of Folk-stage Choreography of Ternopil Region. National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald, 2, 162–167 [in Ukrainian].

22. Final statement of the implementation of the curriculum ... Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Gordii Halyna Volodymyrivna, 4 [in Ukrainian].

23. Certificate. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Koval Petro Mykolaiovych, 3 [in Russian].

24. Work book of Gordii Halyna Volodymyrivna. Copy. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Gordii Halyna Volodymyrivna, 13 [in Ukrainian].

25. Work book of Krakivska Iryna Valentynivna. Copy. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Krakivska Iryna Valentynivna, 14 [in Ukrainian].

26. Faculty of Choreographic Art. Folk choreography. About specialization. Retrieved from <http://dance.knukim.edu.ua/pro-specializaciyu/> [in Ukrainian].

27. Characteristics of the leader of the dance group. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Koval Petro Mykolaiovych, 2 [in Russian].

28. Characteristics of the fourth year student... Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Panius Vasyl Myronovych, 6 [in Ukrainian].

29. Characteristics-recommendation for the graduate... Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Polishchuk Oleksandra Fedorivna, 2 [in Ukrainian].

30. Characteristics-recommendation. Archive of the Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv. The file of Panius Vasyl Myronovych, 7 [in Ukrainian].

31. Tsvietkova, L. (2020). “Gratitude through the decades” (teachers-founders of the Department of Choreography of the Kyiv State Institute of Culture). Traditions and innovations in choreographic culture (to the 50th anniversary of the Department of Choreography of Kyiv National University of Culture and Arts): a collection of materials International scientific-practical Conf., Kyiv, April 25, 2020. Kyiv: KNUKiM Publishing Center, 12–17 [in Ukrainian].

32. Panius, V.M. (Eds.) (2018). The magical world of dance: 50 years of the folk choreography department. Terebovlia [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 23.06.2020
Прийнято до друку 20.07.2020*